

VZZ-nieuws

'Zoogdierbescherming werkt'

Zaterdag 17 november viert de Zoogdierveniging haar 55e verjaardag. Reden om een feestje te bouwen. Dit doen we in de vorm van een symposium met als titel 'Zoogdierbescherming werkt!' Dit jaar verschijnt namelijk ook een herziene versie van de Rode Lijst van de Nederlandse zoogdieren. Ten opzichte van de vorige versie (1994) zijn er positieve en negatieve ontwikkelingen te melden. Met 23 van de 57 inheemse soorten gaat het nog niet

symposiumprogramma

- 1 - Boekaanbieding: 'Rode lijst zoogdieren' - introductie door Dick Bal (Directie Kennis - LNV)
- 2 - Slaapmuizen in Vlaanderen, zijn ze er nog? - Goedele Verbeylen (ZWG Natuurpunt)
- 3- De nadelen van het succes van zoogdierbescherming - Jelle Reumer (Natuurmuseum R'dam)
- 4 - Dassenbescherming een doorslaand succes - Hans Bekker (RWS-DWW)
- 5 - Klachtenafhandeling vleermuizen in Vlaanderen: samenwerking overheden en vrijwilligers - Filip Borms (Vleermuiswerkgroep Natuurpunt)
- 6 - De grenzen van het succes van de hoefdieren - Bas Worm (Het Veluws Hert)
- 7 - Boekaanbieding 'Het wilde konijn in Nederland' - introductie door een van de auteurs

zo goed of ze zijn erg zeldzaam, maar vier soorten konden van de Rode Lijst gehaald worden omdat het beter met ze gaat. Daarnaast zijn twee soorten naar een lagere categorie geschoven, zij zijn nu minder zeldzaam. Blijkbaar hebben de inspanningen van natuurbeschermers, terreinbeheerders en overheden effect gehad. Dit symposium gaat daar op in. De ervaringen van de afgelopen jaren kunnen nuttig zijn voor het behoud van de soorten die nog op de Rode Lijst staan.

Het symposium wordt in samenwerking met de Zoogdierenwerkgroep van het Vlaamse Natuurpunt georganiseerd. Veel bedreigde of zeldzame zoogdieren leven langs onze landsgrenzen. Voor hun behoud is een goede samenwerking met onze burens van groot belang. Tevens kunnen we veel leren van hun ervaringen met beschermingsacties voor deze soorten.

Het symposium vindt plaats in het provinciehuis van Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch. In de hal van het provinciehuis zijn posters over de activiteiten en de projecten van de Zoogdierveniging te bezichtigen. Zoogdierwerkgroepen en andere natuurorganisaties zijn aanwezig met stands.

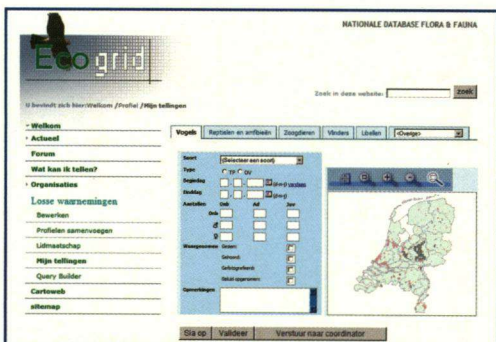
Noteer zaterdag 17 november alvast in uw agenda. Leden ontvangen ruim van tevoren een persoonlijke uitnodiging met een aanmeldingskaart.

Nationale Database

Flora en Fauna en EcoGrid

In 2005 zijn de PGO's in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam begonnen met het bundelen van al hun databanken. De eerste fase, bundeling van verspreidingsgegevens, wordt in september 2007 afgerond. De tweede fase, bundeling van monitoringgegevens, volgt daarna. De bundeling levert uiteindelijk de grootste natuurdatabank van Nederland op: de Nationale Databank Flora en Fauna (NDDF). Aan deze databank kunnen gegevens over milieu, waterpeil, landschap, infrastructuur enz. worden gekoppeld. Dit maakt het mogelijk om analyses naar relaties tussen biodiversiteit en allerlei ruimtelijke factoren uit te voeren. Voor de natuurbescherming in Nederland een enorme stap voorwaarts.

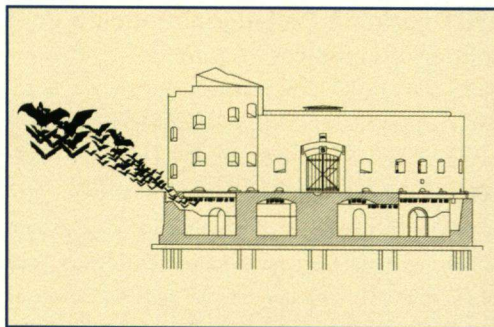
Aan de NDDF wordt ook een website gekoppeld die het mogelijk maakt om via internet nieuwe waarnemingen aan de bestanden toe te voegen. Deze website (EcoGrid) gaat dit najaar de lucht in.

Iedereen die zoogdieren ziet kan zijn waarnemingen via deze website doorgeven. De gegevens worden gebruikt voor de bescherming van zoogdieren bij de vele planologische ingrepen die in Nederland plaatsvinden, voor het maken van atlassen en Rode Lijsten en voor onderzoek. Houdt de website van de Zoogdiervereeniging in de gaten voor meer informatie.

Zwermscherm Fort aan de Klop

In 2006 is door de Zoogdiervereeniging VZZ het project 'Vleermuisleefgebieden in de Nieuwe Hollandse Waterlinie' uitgevoerd. Het ging daarbij om een liniebreed onderzoek naar de functies van de forten en het landschap op en om de forten

voor vleermuizen. Het onderzoek moet leiden tot spelregels voor de beheerders, die de ontwikkeling en het gebruik van de forten mogelijk maken, zonder geweld te doen aan de belangrijke functies die de forten en hun omgeving voor vleermuizen vervullen.

De forten vervullen een belangrijke functie als winterslaapplaats en tijdens het onderzoek werd duidelijk dat vooraf aan de winterslaap de vleermuizen de forten regelmatig bezoeken om te zwermen. De vleermuizen vliegen dan in de avondschemering heen en weer voor de ingang van hun winterverblijf. Het is een soort dans waarbij de mannetjes en vrouwtjes elkaar leren kennen, voordat ze met elkaar paren. Bovendien laten de vrouwtjes aan hun jongen zien waar ze de winter kunnen doorbrengen. Verstoring van het zwermen is uit den boze en kan er toe leiden dat de vleermuizen het fort niet als overwinteringsplaats kiezen. Vorig jaar is om die reden een toneelstuk afgelast, dat precies in deze gevoelige periode op Fort Rijnauwen uitgevoerd zou worden.

Bij Fort aan de Klop in Utrecht moet vlak naast het fort een theehuis met terras komen, op slechts enkele meters verwijderd van de zwermplek. Om verstoring van de vleermuizen te voorkomen heeft de eigenaar een groot scherm tussen het terras en de zwermplek laten plaatsen. Op het scherm is, in overleg met de Zoogdiervereeniging VZZ, informatie over vleermuizen, het fort en de functie van het scherm geplaatst. Zo vervult het scherm ook een informatieve functie.

Voor de Zoogdiervereeniging laat dit project zien dat natuurbescherming en recreatie goed samen kunnen gaan. Het kost echter wel altijd veel tijd om overheden en initiatiefnemers zo ver te krijgen dat zij dat ook inzien.

WILDzoekers: Dé jeugdnatuurclub voor jongeren van 8 tot 16 jaar

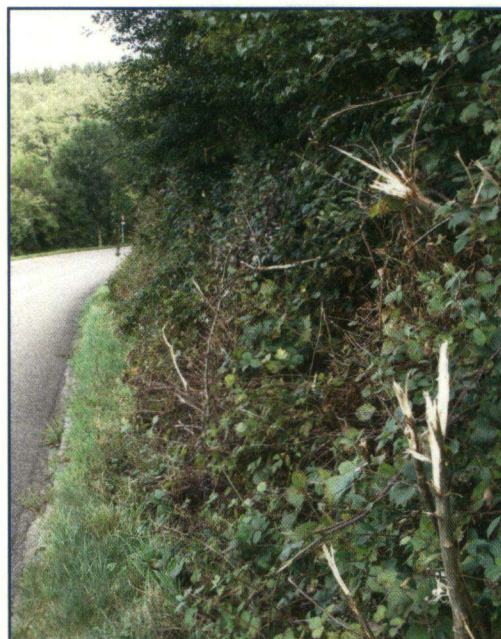
Sinds februari 2005 bestaat er een nieuwe jeugdnatuurclub: WILDzoekers. WILDzoekers is er voor jongeren van 8 t/m 16 jaar. WILDzoekers heeft een website (www.wildzoekers.nl) waar je je eigen pagina's kan maken en beheren. Hier vind je aankondigingen van buitenactiviteiten en ideeën voor onderzoek in de natuur dichtbij huis en je kan er je ervaringen met andere WILDzoekers delen. Als lid ontvang je het blad WILDexpres en kan je mee met excursies en kampen.

Het lidmaatschap kost €17,50 per jaar. Bij meerdere leden per gezin geldt er een korting. Aanmelden via de website www.wildzoekers.nl. Dus surf daar snel naar toe!

Inhaalslag verspreidingsonderzoek Nederlandse zoogdieren

Heeft u zich al aangemeld om als vrijwilliger de verspreiding van zeldzame zoogdieren in kaart te brengen? Het komende jaar staan de das, de waterspitsmuis, de boomarter, de eikel- en de hazelmuis op het programma. Ook wordt onderzocht of een nieuw monitoringmeetnet voor vleermuizen in de zomer opgezet kan worden.

Bezoek onze website www.vzz.nl voor meer informatie over de Inhaalslag 2007.

De in de voortplantingstijd geklepelde berm. Foto: Ruud Foppen

Voorlichtingscampagne hazelmuis

Dit jaar verschijnt de tweede Rode Lijst van de Nederlandse zoogdieren. Een soort waarvoor nog niets veranderd is ten opzichte van de vorige (1994) is de hazelmuis. Deze soort stevent gestaag af op zijn einde in Nederland.

Het zit de hazelmuis niet mee. Hij komt alleen in Zuid-Limburg voor en dan met name in bosranden, die ook nog eens grenzen aan wandelpaden of wegen. De bermen van die paden en wegen moeten jaarlijks gesnoeid worden om geen belemmering voor het verkeer te vormen. Geen probleem, maar wel als dat in de voortplantingstijd (nazomer-najaar) gebeurt. En helaas is dat in 2006 voor de derde keer langs de Epennerbaan gebeurd. De nesten van de hazelmuisen zijn vernietigd en de dieren moesten vluchten. Reden voor de Zoogdierverseniging om bij de Algemene Inspectiedienst een handhavingverzoek tegen de verantwoordelijke gemeenten en terreinbeheerder in te dienen. Beide hebben een officiële waarschuwing gekregen. Maar daarmee is het probleem nog niet opgelost. De hazelmuis komt ook op andere plaatsen voor. Om te voorkomen dat de eigenaren daarvan dezelfde fout maken wordt dit najaar een voorlichtingscampagne

gehouden. Op 28 september en 5 oktober worden in Vaals informatiedagen voor terreineigenaren en -beheerders gehouden. Tevens wordt via posters en brochures bekendheid gegeven aan het voorkomen van hazelmuizen en hoe bij het terreinbeheer rekening met de soort gehouden kan worden. Terreineigenaren en -beheerders kunnen zich via de website van de Zoogdiervereniging voor de informatiedagen aanmelden.

Helpdesk voor vrijwilligers

De Zoogdiervereniging VZZ heeft voor de monitoring- en verspreidingsonderzoeken een helpdesk in het leven geroepen: helpdesk@vzz.nl. Deelnemers aan deze onderzoeken kunnen hier terecht met hun vragen over de uitvoering van het veldwerk of de determinatie van een bijzondere soort. Ook mensen die nog onbekend zijn met deze onderzoeken, maar wel interesse hebben om mee te doen, kunnen hier nadere informatie opvragen.

Informatie over lopende monitoring- en verspreidingsonderzoeken is te vinden op onze website www.vzz.nl

Dennis Wansink